

LÄRAR- HANDLEDNING

Loui & Rio – Kampen mot tramset
av Sofia Lundberg & Puppet
En handledning av Chris Qwist

MISSA INTE
DEL TVÅ I SERIEN,
REGNBÅGSTRÄSKETS
HEMLIGHET,
DEN FRISTÅENDE
FORTSÄTTNINGEN
OM LOUI OCH RIO

Om boken

Fantasi och annat trams är det värsta Loui och Rio vet. De är bästa vänner och har startat en vetenskapsklubb för att göra världen lite bättre. Men hur ska de tackla fantasin när den plötsligt tränger in i verkligheten?

En kväll när Loui och Rio har möte i klubben dyker det upp en underlig liten varelse som de inte hittar någon vetenskaplig förklaring till. Och dagen efter är alla vuxna så märkligt deppiga. I tidningen står det att en livs levande drake har dykt upp i stan. Vad är det som händer? Har drakarna tinat upp ur permafrosten? Kan det vara drakgift som har gjort alla så deppiga?

Sakta går det upp för Loui och Rio att det inte bara är drakar som har lyckats förflytta sig från fantasin till verkligheten. En massa andra helt påhittade och tramsiga monster har också följt med. Ska Loui och Rio lyckas stoppa deras framfart innan det är för sent?

Kampen mot tramset är ett vilt äventyr fullspäckat med galna inslag och en hyllning till fantasin. Berättelsen är fyrfärgs-illustrerad av graffitikonstnären Daniel Puppet Blomqvist.

Upphovspersonerna

Sofia Lundberg är en hyllad romanförfattare. Hon debuterade 2017 med *Den röda adressboken*, som blev en internationell succé, översatt till över trettio språk. Sofia är utbildad barn- och ungdomspedagog och har även gett ut två faktaböcker om barn. *Kampen mot tramset* är Sofia Lundbergs första barnbok. Daniel Blomqvist, känd som Puppet, är en svensk konstnär. Puppet tillhör den första generationens graffitimålare i Skandinavien och hans konst har väckt stor uppmärksamhet i så väl Europa som USA. *Kampen mot tramset* är Daniel Blomqvists debut i barnboksvärlden.

FOTO: MAGNUS LIAM KARLSSON

Arbeta med boken utifrån lärarmaterialet

Upplägget i detta lärarmaterial är gjort på ett sådant sätt att du som lärare kan välja om ni ska ha boken som ett gemensamt läsprojekt, eller om du vill låta eleverna arbeta utifrån upplägget på egen hand och skriva parallellt i sina skrivböcker.

Första delen är en introduktion som eleverna gör innan de börjar att läsa själva boken. Andra delen är aktiviteterna som eleverna gör under själva läsningen. Här får de efter varje kapitel befästa det de har läst genom ordförståelse-, begrepp- och läsförståelseövningar. Läsförståelseövningarna ger också möjlighet att röra sig på, mellan och bortom raderna.

När eleverna har läst hela boken finns det en aktivitet där de arbetar sammanfattande utifrån ett berättelseschema.

Upplägg

Läsförståelsefrågor

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGORNA ÄR INDELADE I TRE KATEGORIER:

- På raderna, som handlar om att hitta svaret i texten.
Det explicita.
- Mellan raderna, att dra egna slutsatser, analysera och tolka.
Det implicita.
- Bortom raderna, att reflektera och tänka mer utanför berättelsens ramar.

Introduktion

TITTA PÅ FRAMSIDAN AV KAMPEN MOT TRAMSET

Lägg märke till alla detaljer i bilden där.

1. Vad ser du?
 2. Vilka tror du att det är man ser?
 3. Vad händer på bilden?
 4. Vilken känsla får du när du ser bilden?
- Prata om det i klassen eller skriv i din skrivbok.

LÄS BAKSIDAN AV BOKEN

1. Vad får du för information?
2. Vad tror du att boken kommer att handla om?

LÄS DENNA INLEDANDE TEXT

Nu ska jag berätta för er om min mormor och om en förfärlig grej som hon har ställt till med, utan att ens veta om det.

Eller nej förresten, jag ska berätta om min vän Rio och om vetenskap och hur bra och nyttigt det är för världen. Eller. Först måste jag nog berätta om min knäppa familj. För de, de är verkligen det knäppaste som finns.

Och det var där allt började.

Vad har du för förväntningar på boken nu?

Läsförståelse- frågor

Läs ett kapitel i taget och gör sedan övningarna efter varje kapitel.

Kapitel 1

ORD OCH BEGREPP

- Hur är man när man är stressad?
- Vad betyder det att det drog i skinnet?
- Hur är man när man är arg som ett bi?

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

- Vilka bor i det hopplösa huset? (på raderna)
- Vad jobbar Louis föräldrar med? (på raderna)
- Vad hade Loui för uppgift som hon skulle göra? (på raderna)
- Hur var stämningen i vardagsrummet? (mellan raderna)
- Vilka typer av personligheter var Louis föräldrar? (mellan raderna)
- Varför tror du att Louis pappa blev dyster när de pratade om att huset var snett? (mellan raderna)
- Tycker du att konst är viktigt för världen? Berätta varför du tycker som du gör. (bortom raderna)
- Är det viktigt att vara som alla andra, tycker du? Berätta varför du tycker som du gör. (bortom raderna)

Kapitel 2

ORD OCH BEGREPP

- Vad är kreativitet?
- Vad gör man när man hanterar en kris?
- Vad menar den som säger att det finns en logisk förklaring?

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

- Vem var Rio? (på raderna)
- Vad var det som var konstigt med Rios pappor? (på raderna)
- Vad hände vid fönstret som skrämde Loui? (på raderna)
- Hur kände sig Loui när hon var på väg till Rio och varför det? (mellan raderna)

- Varför var Rio Louis bästa vän? (mellan raderna)
- Hur kommer det sig att Loui och Rio tycker så mycket om matte och vetenskap? (mellan raderna)
- På vilket sätt kan man använda kreativitet? Beskriv vad du tycker. (bortom raderna)
- Vad skulle hända i världen om man inte hade några intressen. (bortom raderna)

Kapitel 3

ORD OCH BEGREPP

- Vad är en trötmössa?
- Hur är man när man är trött och deppig?
- Vad gör den som spricker upp i ett leende?

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

- Vad var det för konstigt med Louis mamma och pappa? (på raderna)
- Vilken nyhet läste Loui om i tidningen? (på raderna)
- Vad hittade Loui och Rio i gräset? (på raderna)
- Vad var hunden Sixten på för humör och varför tror du det? (mellan raderna)

- Varför började det att dunka i bröstet på Loui när hon hittade den klibbiga kroppen i gräset? (mellan raderna)
- Varför sa Loui att det nog tyvärr var en drakbebis? (mellan raderna)
- Hur kan man veta att något är sant eller inte? Berätta vad du tycker. (bortom raderna)
- Vad skulle du göra om alla vuxna plötsligt blev deppiga och konstiga? (bortom raderna)

Kapitel 4

ORD OCH BEGREPP

- Hur känner man sig när man är sorgsen?
- Vad betyder det när något är prydligt ordnat?
- Hur är man om man är vild och galen?

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

- Varför vill inte drakbebisens ha vatten och vad ger de den sen? (på raderna)
- Vad ber Loui Sixten att göra? (på raderna)
- Vem har drakbebisens tappat bort? (på raderna)
- Varför vill inte Rio slänga sin fågelbur? (mellan raderna)
- Vad menade Rio med att drakbebisens var ett undantag från vetenskapen? (mellan raderna)

- Varför skrattade Rio när han fick höra att man hade sett en stor drake vid domkyrkan?
- Vad skulle kunna hända om fantasin blev verklighet? (bortom raderna)
- Hur skulle världen se ut om det fanns drakar på riktigt? Beskriv vad som skulle hända. (bortom raderna)

Kapitel 5

ORD OCH BEGREPP

- Vad menas med att titta förundrat på någon?
- Vad är en döing?
- Hur känns det när det går kalla kårar genom kroppen?

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

- Var la Rio och Loui draken och vart skulle de åka? (på raderna)
- Vad skrev de för lapp till Louis föräldrar? (på raderna)
- Vad hittade Loui och Rio på kyrkogården? (på raderna)
- Varför ville Loui att drakbebisens skulle ropa på sin mamma? (mellan raderna)
- Hur kände Loui och Rio sig när de kom till kyrkogården? (mellan raderna)

- Varför darrade den lilla flickan som de hittade? (mellan raderna)
- Vad tror du, finns det ett liv efter döden? Berätta hur du tänker. (bortom raderna)
- Kan man vara vaken fast man drömmer? Berätta vad du tror. (bortom raderna)

Kapitel 6

ORD OCH BEGREPP

- Hur gör man när man tittar under lugg?
- Vad gör man när man hyssjar någon?
- Hur är något som är oförklarligt?

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

- Hur såg Beata ut? (på raderna)
- Vad var Beata rädd för? (på raderna)
- Hur kunde Loui känna igen Beata? (på raderna)
- Varför rabblade Rio en massa frågor om Beata? (mellan raderna)
- Var hade Beata varit innan hon kom till kyrkogården? (mellan raderna)
- Varför tänkte Rio att Beata kom från en annan galax eller en underjordisk rymdbas? (mellan raderna)
- Hur skulle du känna det om något du sett i en bok plötsligt var livslevande? (bortom raderna)
- När brukar man kalla till krismöten? (bortom raderna)

Kapitel 7

ORD OCH BEGREPP

- Vad betyder det att Beata kved?
- Vad gör man när man vänder och vrider på sig?
- Vad gör någon som häpnar?

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

- Vem ville Beata hitta igen? (på raderna)
- Var trillade Beata ut någonstans? (på raderna)
- Vad har Rio för teori om vad som hände när Beata ramlade ut ur boken? (på raderna)
- Varför tror inte Beata att hon kommer från någon bok? (mellan raderna)

- Vad tror du hände vid Bullanhöjden som gjorde att Beata ramlade ur boken? (mellan raderna)
- Varför blev Rio så ivrig när han antecknade det Beata berättade? (mellan raderna)
- Hur tror du att ett maskhål i universum ser ut? Beskriv. (bortom raderna)
- Vart tror du att man kommer om man färdas i ett maskhål. Beskriv. (bortom raderna)

Kapitel 8

ORD OCH BEGREPP

- Vad gör den som försvinner in i en annan värld?
- Vad betyder det att man sprattlar?
- Hur låter den som mumlar?

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

- Vart åkte Loui och Rio nu? (på raderna)
- Varför hade de inte visat drakbebisens för Beata än? (på raderna)
- Vad var det de skulle leta rätt på? (på raderna)
- Varför tror du att den lilla draken vill smita? (mellan raderna)
- Varför frågar Beata om de har målat av henne? (mellan raderna)
- Vad beror det på att Loui sällan läser mormors böcker? (mellan raderna)
- Vad skulle du göra om du kom på att du var en del av en berättelse i en bok? (bortom raderna)
- Hur skulle du göra om du hade en drakbebis? (bortom raderna)

Kapitel 9

ORD OCH BEGREPP

- Hur låter sjungande läten?
- Hur gör man när man hukar sig?
- Hur är något som är orimligt?

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

- Vad var orsaken till att alla var så trötta och deppiga? (på raderna)
- Vad var det som Rio och Loui såg på himlen? (på raderna)
- Vad sa Beata att man kunde använda drakar till? (på raderna)
- Varför sa Rio att det skulle bli regn? (mellan raderna)
- Varför var Beata inte rädd för drakmamman? (mellan raderna)
- Vad menar Rio när han på sidan 62 säger att det är fysiskt omöjligt? (mellan raderna)
- Vart skulle du åka och vad skulle du göra om du hade en drake? (bortom raderna)
- Vad krävs för att någon eller något ska kunna flyga? (bortom raderna)

Kapitel 10

ORD OCH BEGREPP

- Hur är något som är ofantligt vackert?
- Hur sitter man när man sitter stabilt?
- Vad gör man när man mimar?

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

- Hur såg det ut där Louis mormor bodde? (på raderna)
- När kom de till Paradisviken? (på raderna)
- Varför blev Beata rädd för mormor? (på raderna)
- Varför ville Louis mormor ha lugn och ro, tror du? (mellan raderna)
- Hur kände mormor det när Loui kom och hur vet du det? (mellan raderna)
- Varför gillade inte draken kött, tror du? (mellan raderna)
- Vad brukar du göra när du vill ha lugn och ro? (bortom raderna)
- Vilka saker kan skrämma dig och varför? (bortom raderna)

Kapitel 11

ORD OCH BEGREPP

- Hur gör den som flämtar?
- Vad gör man när man pladdrar?
- Hur känner man sig när man är förnärad?

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

- Var gömde sig Beata och varför? (på raderna)
- Vilka mera än Beata hade smitit ur boken? (på raderna)
- Vem hade ätit upp Bo? (på raderna)
- Hur tror du att det kändes i mormors kök? (mellan raderna)
- Hur är Louis mormor som person, tror du? Varför tror du det? (mellan raderna)
- Vad händer med världen om Flingorna är lösa? (mellan raderna)
- Vad är viktigt för dig för att du ska trivas hemma? (bortom raderna)
- Beskriv ditt drömhus. (bortom raderna)

Kapitel 12

ORD OCH BEGREPP

- Vad gör man om man uppfyller en önskan?
- Hur gör den som har pannan i djupa veck?
- Hur är något som är programmerat?

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

- Hur äter man mat hemma hos mormor? (på raderna)
- Vad var det för lösning som Rio har kommit på? (på raderna)

- Vad är Blinkare för något? (på raderna)
- Vem i boken tycker du påminner om Louis mormor? (mellan raderna)
- Varför får sura människor vara i klänningsmonstret ett tag? (mellan raderna)
- Varför är en gammal skola ett perfekt gömställe för monster? (mellan raderna)
- Måste man vara stor och stark för att kunna göra världen bättre? Beskriv varför du tycker som du gör? (bortom raderna)
- Vilka egenskaper tycker du är värdefulla? (bortom raderna)

Kapitel 13

ORD OCH BEGREPP

- Vad betyder ordet lagom?
- Vad är ett motgift?
- Vad gör den som protesterar?

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

- Vad vaknade Loui och de andra till? (på raderna)
- Hur lurade mormor dem? (på raderna)
- Hur såg den gamla skolan ut? (på raderna)
- Hur kan man se på någon att den känner sig ensam? (mellan raderna)
- Vad är Loui orolig för och hur vet du det? (mellan raderna)
- Kan du beskriva vad vardagsönskningar är? (mellan raderna)
- Hur skulle du kunna uppfylla vardagsönskningar för någon annan? (bortom raderna)
- Vad har du själv för vardagsönskningar? (bortom raderna)

Kapitel 14

ORD OCH BEGREPP

- Vad betyder det att vara gigantisk?
- Hur är man när man är ynkelig?
- Hur är man om man är noggrann?

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

- Hur såg jättespindeln ut? (på raderna)
- Vad hade spindelbjörnen för jobb? (på raderna)
- Hur såg flingorna ut? (på raderna)

- Hur tror du att flingorna skulle bete sig i vår värld? (mellan raderna)
- Varför säger mormor att Loui och Rio är riktigt smarta? (mellan raderna)
- Tror du att spindelbjörnen skulle vara rädd för drakar? Förklara varför du tycker så? (mellan raderna)
- Hur skulle en värld full med deppiga människor se ut? (bortom raderna)
- Vad i vår värld kan göra människor deppiga? (bortom raderna)

Kapitel 15

ORD OCH BEGREPP

- Vad är ett gurglande ljud?
- Hur är något som är livlöst?
- Hur låter ett väsende läte?

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

- Hur kom Rio och Loui in i gamla skolan? (på raderna)
- Hur såg det ut där inne? (på raderna)
- Varför började drakbebisens skratta? (på raderna)
- Varför tyckte Rio och Loui att det var läskigt inne i den gamla skolan? (mellan raderna)
- Varför sa Loui att drakbebisens inte fick använda eld? (mellan raderna)
- Vad tror du att det var för skratt som Rio och Loui hörde? (mellan raderna)
- Skulle du våga att gå in i en gammal övergiven skola? Berätta varför du tycker som du gör. (bortom raderna)
- Beskriv ett läskigt hus. (bortom raderna)

Kapitel 16

ORD OCH BEGREPP

- Vad gör man när man ger upp?
- Vad betyder det att vara motvillig?
- Vad betyder det att någonting slinker ur en?

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

- Varför bryr sig spindelbjörnen inte om Loui och Rio? (på raderna)
- Vad händer med guldpuddingarna när flingorna dör? (på raderna)
- Varför frågar Loui om Rio är arg? (på raderna)
- Varför bultade Louis hjärta så hårt att det dånade inom henne? (mellan raderna)
- Varför tror du att Loui vill att allt ska vara som vanligt igen? (mellan raderna)
- Varför slukade klänningsmonstret Loui? (mellan raderna)
- Hur kan man göra för att behärska sig när man känner att man håller på och bli arg? (bortom raderna)
- Vilka fördelar finns det med att behärska sig? (bortom raderna)

Kapitel 17

ORD OCH BEGREPP

- Vad är ett klingande skratt?
- Beskriv en oval form.
- Hur är något som är märkligt?

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

- Var hamnade Loui? (på raderna)
- Beskriv hur det såg ut i staden i klänningsmonstret? (på raderna)
- Vem hittade Loui inne i klänningen? (på raderna)
- Hur tror du Loui kände sig när hon ramlade in i klänningsmonstret? (mellan raderna)
- Varför blev hon glad när hon kom till landet i klänningen? (mellan raderna)
- Varför sa Loui att Bo och hon skulle ha roligt en stund innan de kunde åka tillbaka? (mellan raderna)
- Hur tror du att det känns att vara ensam i en ny värld? (bortom raderna)
- Vad kan man göra om man känner sig rädd och orolig? (bortom raderna)

Kapitel 18

ORD OCH BEGREPP

- Hur är man när man är yr av skratt?
- Vad är kaos?
- Vad betyder mackapären?

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

- Vad gjorde Bo och Loui i staden i klänningen? (på raderna)
- Varför blev det kaos när Loui och Bo kom tillbaka till rummet på övervåningen? (på raderna)
- Vad var den gamla byrån för sorts byrå? (på raderna)
- Hur kom det sig att Loui och Bo plötsligt åkte ut ur staden i klänningen? (mellan raderna)
- Varför tror du att Bo litade på Loui? (mellan raderna)
- Hur tror du att det gick till när Beata hamnade i den gamla byrån? (mellan raderna)

- Vad krävs för att något ska kunna sägas vara levande? (bortom raderna)
- Har du varit med om en situation som var kaotisk någon gång? Beskriv. (bortom raderna)

Kapitel 19

ORD OCH BEGREPP

- Vad är fantasi?
- Hur gör man när man tänker i flera steg?
- Hur är något som är långsökt?

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

- Vad var Loui och Rio tvungna att göra för att lösa gåtorna i den gamla byrån? (på raderna)
- Varför blir Bo arg när Rio säger att de måste chansa? (på raderna)
- Hur hjälper spindelbjörnen till med gåtorna? (på raderna)
- Varför blir Rio förvirrad när hjärtat brann upp? (mellan raderna)
- Tror du att Rio är en person som brukar chansa? Förklara varför du tycker som du gör? (mellan raderna)
- Vad tror du att den gamla byrån tänker? (mellan raderna)
- På vilket sätt kan man säga att allt i världen hänger ihop? (bortom raderna)
- Beskriv olika samband. (bortom raderna)

Kapitel 20

ORD OCH BEGREPP

- Vad betyder ordet finurligt?
- Vad innebär det att vara uppradade?
- Hur är något som är onödigt?

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

- Vad fick bubblan att spricka? (på raderna)
- Varför hade mormor hittat på memorybyrån? (på raderna)
- Vad skulle de flyga hem och göra nu? (på raderna)
- Hur kunde man veta att Rio var stressad? (mellan raderna)
- Hur kände Loui för alla monster och hur vet du det? (mellan raderna)

- Varför kunde inte Rio stoppa in flingan i boken igen? (mellan raderna)
- Vad krävs och är viktigt för att man ska kunna bli goda vänner? (bortom raderna)
- På vilka sätt kan det vara bra att vara olika varandra i en vänskap? (bortom raderna)

Kapitel 21

ORD OCH BEGREPP

1. Hur är man när man är ett geni?
2. Vad är stjärnstoft?
3. Vad gör man när man klottrar?

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

- Hur höll Loui och Rio ordning på alla monster under färden hem? (på raderna)
- Vad var det för plan Loui hade? (på raderna)
- Vad hände när mormor började skriva? (på raderna)
- Varför fick drakmamman kämpa för att flyga den sista biten? (mellan raderna)
- Varför tror du att mormor alltid hade sin dator med sig? (mellan raderna)
- Hur tror du att Loui kände sig när hon skulle säga adjö till Bo och Beata? (mellan raderna)
- Vilken sagovärld tror du att Bo och Beata kom till nu? (bortom raderna)
- Hitta på en berättelse om den. (bortom raderna)

Kapitel 22

ORD OCH BEGREPP

- Vad är ett elände?
- Vad betyder det att förtjäna något?
- Vad innebär det att säga något i kör?

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

- Varför var mormor bekymrad? (på raderna)
- Varför ville Rio att klänningsmonstret skulle vara kvar? (på raderna)
- På vilket sätt passar orden trams och smart ihop? (på raderna)
- Hur visste Loui och Rio att guldstoffet hade hittat till alla som var deppiga? (mellan raderna)
- Hur kände Louis mamma det när hon såg mormor? Hur vet du det? (mellan raderna)
- Hur tror du att Bo och Beata fick fram matteboken till Loui och Rio? (mellan raderna)
- Vad skulle det innebära om vi hade gladmaskiner? (bortom raderna)
- Vilka andra monster skulle du vilja fanns och vilken nytta skulle de göra? (bortom raderna)

Berättelseschema

(Avslutning)

Bokens titel: _____

Författare: _____

	HÄNDELSE	PERSON	MILJÖ
FÖRST			
SEDAN			
TILL SIST			

Namn: _____

Datum: _____

Äventyret fortsätter!

Kampen mot tramset har en fristående fortsättning där vi kan fortsätta följa Loui, Rio och mormor.

- Om du fick bestämma, vad skulle du vilja att nästa bok i serien ska handla om?
- Titeln på nästa del i serien är *Regnbågsträskets hemligheter*. Vad tror du nu att den handlar om baserat på titeln?
- Nu när du sett omslaget till nästa bok, ändrar det dina tankar om vad boken handlar om? Varför?

